

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.</p>	<p>FŐSZERKESZTŐ: BENEDEK JÁNOS. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: SZÉKELY IMRE.</p>	<p>POLITIKAI ROVATVEZETŐ: DR. BOROSS LAJOS. SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota, első emelet, az udvarban.</p>
--	--	---

Vége az ex-lexnek.

— márczius 21.

A politikában a nagy fordulatok idejét éljük. Ki hitte volna pár héttel is ezelőtt, hogy a tomboló, harsogó hullámok elsimulnak az osziremlott szirt körül s a napsugár nyajasan enyeleg a szikla lábát csókoló szelíd habokkal. A fürgetegverte, szélhányta hajó pedig vígan siklik a biztos part felé. — Annyiszor, annyit sanyargatták politikai háborúságaink közepette a hullámokról és a hajóról szóló derék hasonlatot, de mégis ez a kép jellemzi leghivebben a békesség áldását, a mi a féktelen viharok elmúlása után mosolyog erre a nagy magyar tengerre. Immár a béke munkája odáig haladt, hogy az ország lerázhatja az ex-lex bilincseit, a melyek mindennek kezét szorították. Az indemnitást megszavazta a képviselőház, a mi azt jelenti, hogy az esztendő költségtérítésen, törvényen kívül való állapot megszűnik. Az ex-lexnek vége van. Hihető, hogy az ország üdvösen fogja megérezni felszabadulását e nyűg alól. Friss pezsgés a közgazdasági életben, a kereskedelem és ipar lendülése várható a nagy

lekötöttség után, a mely bénítólag hatott a nemzet életére.

Az ürm sem marad el azonban. Es szorongó aggodalommal tekintünk a közel jövőbe: mi lesz az ex-lex után? Az adózással mi lesz? Az emberek elfelejtették már szinte, hogy az állam iránt kötelezettségeik vannak. Vig élet volt ez így: az fizetett adót, a ki nek jobb dolga nem akadt. Már pedig a szegény magyarnak mindig akad valami olyan dolga, a mi feltétlenül jobb az adózásnál.

Meg azután az adóra való pénznek száz és egynehány más helye is volt, úgy, hogy az állam részére semmi nem maradt. Az államhatalom pedig jogaival élni fog. Az adóbehajtás megkezdődik hamarosan. Minden bizodalunk a haza sorsát intéző férfiak bölcsességében. Kimélet és méltányosság a mindenéből kifosztott néppel szemben. Csinján a végrehajtókkal. A kik a népet ismerik, a legrosszabbra vannak elkészülve arra az esetre, ha tüsszel-vassal követelnék az adót. Am minden bajt el lehet háritani higgadt, okos, emberséges intézkedésekkel.

Ha az országot nem kergetik dobpergással a kétségbeesésbe, nyu-

godtan, rázkódtatás nélkül ringatózik vissza minden a régi mederbe s az ex-lex, a vihar, a háburu emlékét mint valami rossz álmot törli ki a boldogulásában most már jobban reménykedő magyar ember a szeméből!

Jött-ment.*

— márczius 21.

Az ifj. Méricz Pál és dr. Boross Lajos, jobban mondva a *Debr. Füg. Ujság* és a *Debreczen* közt legközelebb megaduit polémia — a debreczeni civisnek veleszületett erényei és öröklött hibái felett, élénk megbeszélés tárgyát képezik a Casinóban, többi társas körünkben, sőt bátran mondhatjuk minden alkalommal, hol és a mikor ez a kérdés szóba kerül.

A vélemények igen megoszlanak, a szerint, hogy micsoda alkatelemekből áll az illető vitaköz társaság. Ha a többség olyan urak vagy hölgyekből áll, kik nem törzsoke debreczeniek ugyan, de már régóta itt élnek s valószínűleg itt is fognak meghalni s így tudják, hogy a nagy világon e kívül, nincsen számukra hely, mert itt

* Készséggel közöljük e cikket a debreczeni társadalmi élet egyik kiváló, vezérszerpet vivő tagjának tollából ki, mint származásánál fogva tősgyökeres debreczeni polgár, valóban hivatott arra, hogy nézetét hallassa s gondolatait kifejtse abban a Debreczen város közönségét közvetlenül érdeklő dologban. — Minthogy a cikk írója irásának tovább folytatását helyezi kilátásba, esetleges megjegyzésünket a közlemény teljes befejezése után tesszük meg. A szerk.

Egy kis tévedés . . .

Írta: **Makoldy Margit.**

A szép és dús gazdag özv. Rimay Adrienne asszony minden előkészülettel várta az estélyre meghívott vendégeket. Közvetlenül az estély megkezdése előtt arra a felfedezésre jött, hogy a szalon melletti táncteremben a második kályha a parancs daczára is tűz nélkül hidegen áll és egy kályhának a melege nem elegendő annak a nagy teremnek.

— Intézkedjék azonnal, hogy mentül előbb a második kályhában is tűz legyen! — parancsolta haragosan özv. Rimayné a komornájának.

A komorna esengetett, mire hallani lehetett mint közeledik a kövér szakácsnő egyenlőtlen esákovai lokomotivszerű döcögése. S aztán belépve az ajtón, egyik kezében valami esontfélélt szopogatott, a másik kezével maga elé hadonászva, pukkedliszerűleg meghajtotta magát, miközben hol az egyik, hol a másik lábán állott, mint a liba.

— Nacsesága, tetszik tudni, azért

gyüttem, megkövetem alássan, mert hát a Lidi nincs itthon. Ekütem a bódba.

— Jól van, csak küldje be rögtön a Palkót, hogy gyujtsa meg a tüzet a másik kályhában — mondta a komorna.

Csakhamar ismét felhangzottak erőteljes esoszogó léptei a Terka szakácsnőnek.

Özv. Rimainé megkönnyebbült, midőn látta, hogy a Palkó gyerek bejön és átnegy a terembe, hogy befűtsön a másik kályhában.

Palkó félrakerja a közelben levő virágokat s aztán hozzáfogna a tüzrakáshoz, de nem lehet, mert a kályhában egy skatulya fekszik. Végre is nagy mérgesen kirántja a dobozt és a virágok közé helyezi el, aztán meggyújtja a tüzet és távozik.

. . . A vendégek a legjavában mulatnak és ugyancsak járják a ropogós csárdást, amelyet olyan tüzesen huztak azok a fekete-képi cigánygyerekek. Szirmay, Rimaynénak titkos imádója, a tánczó párok kényelmesebb szemlélése végett visszavonult a virágok közé, melyek úgy voltak összerakva, hogy egy kis lugast képezett s szinte esábosan kínálkozott a köztük levő karszék az álmodozásra. Alig ült le, midőn észrevéve a dobozt, azt felnyitja és meglepetve látja,

hogy levelekkel van teli. Nem bírva ellentálni a féltékenységnek és kíváncsiságnak, a levelekből egyet kivéve, azt elolvasta. A levél így hangzott:

„Édes egyetlenem!”

Szerelmes szívvvel, boldogan vettem drága soraidat, melyek valóban lesújtólag hatottak reám, mert a rendezendő estély miatt nem találkozhatom veled a megbeszélit helyen. De megvigasztal az a nyilatkozatod, hogy Plutó ő fensége birodalmába kívánod az ilyen estélyeket.

Határozd meg, édes szerelmem, legközelebbi személyes beszélgetésünk idejét néhány sorban.

Válaszod epedve várja téged forrón szerető Richárdod.”

A levelet remegő kézzel tette vissza s a dobozt is óvatosan elhelyezte előbbi helyére, aztán felállva, határozott léptekkel és kibívo tekintettel közeledett az ablakfülke felé, a hol Rimayné állott és álmodozva nézett ki a csillagos éjszakába.

— Miről és kiről ábrándozik? — kérdezte Szirmay.

Az asszony megfordulva édes mosolylyal, hamiskásan felelte:

MODERN GŐZMOSODA Debreczen, Széchenyi-u 42. Telefon. Gyűjtő kocsi.

élniök, halniök kell, — biztosra vehetjük, hogy a legenergikusabban Debreczen mellett foglalnak állást és körömszakadtig védelmezik azt minden támadások ellen. Ha nagyon fiatalon idekerült tagjai vannak a vitázó és iéklézó társaságnak, vegyítve olyanokkal, kik mióta csak Debreczenbe költöztek, folyton és már évtizedek óta abból élnek, hogy a vidékről vendégként átutazó és itt pár napot töltő uraságokra vadásznak s azoknak panaszolják elszigeteltségüket, „társaság hiányát“ és az előkelőség kicsinyességét — akkor van mit hallgatni a szerencsétlenségére odakerült egy néhány debreczeninek, mert e társalgástól ugyan nem marad szegény Debreczen városán és a debreczenieken egy csipetnyi ép bőr sem, azt mind lehúzzák róla ezek a jónyelvű bírálók. Ha azonban véletlen olyan társaság kerül össze, melyben tősgyökeres debreczeni benszülött családok sarjai foglalnak helyet, biztosítok mindenkit, hogy a városunkra és polgár lakosaira szórt rágalmak, a gyűlölet és kicsinylés szülte lenézés és rosszakaratu állítások a legkevésbé nyerneken kellő elintézését megtorlás vagy legalább visszautasítás alakjában, — mert fájdalom, ez a legmagyarabb kompánia a legmagyarabb hibában is leledzik, tudniillik nem tart össze, — nem ért egyet, — sőt a legádázabb irigységgel van eitelve egymás iránt s igazolja a költőnek keserű igazságát: „átok verte meg a magyart, mert az soha együtt nem tart!“ — S ha ez így van, — pedig sajnos, nagyon is érezzük már több idő óta, hogy a régi debreczeni családok egyetértése, összetartása csak a mesék országába tartozik, akkor ne csodálkozzunk rajta egyáltalában, ha idegenek, idegenből beszármazottak, beköltözöttek ragadják kezükbe a vezetést s a debreczeni emberek és a debreczeni vagonok felett idegenek, az ugynevezett jött-mentek dirigálnak.

Itt vagyunk a tárgynál. Az eddigiek csak afféle bevezető izelítőül szolgáltak, de voltaképen cikkünk czimének megfelelőleg lássuk már most, hogy mi is hát az a jött-ment — valódi debreczeni értelemben véve?

A debreczeni czivis mindenkit lenéz, kicsinyel, a ki nem okleveles polgár, a kinek sorban nincs a háza, nincsen szüléje, kaszálója s mindennekfelett tanyabirtoka, — vagy ha van is, de abban nem maga gazdálkodik. Ha azonban ezen rettentő hiányokon kívül még nem oly régen költözött be a városba, legyen akármilyen vagyonos vagy művelt ember, bizony jött-ment-nek nevezik azt. És ez a diszes olnamezés nem kiméli azt a gazdálkodó vidéki embert sem egy darabig,

— Arról, a kit legjobban szeretek a világon.

A férfi gunyosan jegyezte meg:

— Talán Richárd urról?!

Az asszony meglepetten, kérdőleg emelte rá tüzes fekete szeméit, de a férfi daczosan fordult el. Ebben a pillanatban belép a vendégek közül valaki által becsöngetett Lidi szobaleány és a kályhában észrevéve a tüzet, elsikoltotta magát:

— Istenem, a doboz, a leveleim — és én még nem is válaszoltam. Richárd! — Richárd!

Szirmay rögtön megértve a dolgot, a dobozt a leánynak a kezébe nyomta:

— Itt van, de most hordja el magát!

Rimayné csodálkozva kérdezte Szirmayt:

— Mi az? Igazán nem értem, hogy...

Szirmay a szavába vágott a szép asszonynak:

— Szívesen felvilágosítom, de csakis jutalom ellenében.

Az asszony lesütött szemekkel, pirulva kérdezte:

— És mi legyen az?

Szirmay pedig karjára fűzve Rimayné, egy kézesók kíséretében boldogan mondta:

— Ha én leszek az álmainak álma...

a ki ide beköltözvén, lassanként házat vesz, megpolgárosodik, majd tanyabirtokot is szerez és a gazdálkodó s jószágtartó gazdalközönség, polgárság minden jogaiba belehelyezkedik. A régi, ósmuskotály czivis egyideig még csak félvállról beszélget a Balmazújvárosról, Nagyiványból vagy a Hajdu városokból beszármazott jött-ment gazdaltársával is s csak akkor békül meg vele, ha az ő családjával összeházasodik, a kaszáló és Hortobágy kihasználása és egyéb közös haszonvételek dolgában vele egy követ fuj — és a más osztálybeliek rovására a polgárság hangzatos gyűjtőnévének czime alatt még rajta is tulesz a városi hatóság és a város, mint erkölcsi testület elleni állásfoglalásban. S lassanként azt vesszük észre, hogy az a jött-mentből debreczeni czivis pógárrá avanzsított gazdálkodó ember, — épen úgy kezeli a többi halandókat, mint őt a hogy lenézték annak idején a muskotályok.

A fő kellék tehát a jöttmentség alapos elkerüléséhez az, hogy az illető Debreczenben született, itteni ház és földbirtokos legyen, vagy ha nem itt született is, de gazdálkodással, különösen pedig jószágtenyésztéssel foglalkozék és polgári oklevéllel bírjon. A többi ember a czivis előtt „jött-ment!“

A ki jobb definícióját tudja adni a „jött-ment“-nek, tessék vele előállni.

Hogy a czivismaradás, műveltség és művészetpártolás hiány, a kapzsiság, tudatlanság és nemes érzések fogyatékosága dolgában ifj. Móricz Pálnak mennyire nincs igaza — és dr. Boros Lajosnak mennyiben sikerült annak ellenkezőjét bebizonyítania, arról bővebben szólni túlhaladná e cikk szűk keretét. Hanem talán máskor erre is nyílik alkalom.

Kis Kádarsói.

A helyivasut és a Piacz-utca.

— március 21.

A kisvasut botránys közgyűlése felszínre hozta a közönség érdeklődését e téren s igen kívánatos, hogy eme érdeklődés el ne aludjék, míg városunk érdeke megoldást nem nyer.

Még alig nyolcz napja, hogy az új piaczrendezést életbe léptették és eme néhány nap elég arra, hogy lépten-nyomon halljuk ugy a közönség, mint az árusok zugolódását.

Tény, hogy a kisvasut a Piacz-utcai ösidőktől fennállott piaczot kiszorította, készséggel elismerjük, hogy a pércsi-sort kényszerűségből csak azért helyezték a Csapó-utczára, mert a Piacz-utczán a kisvasut állandóan veszélyeztette ugy az árusokat, mint a vevőközönséget. Tudjuk, hogy a Csapó-utczán ez idő szerint egyelőre biztonságban van a zöldségpiacz, ámde csak idő kérdése, hogy az ottani közteret is a mi drága kisvasutunk örökre birtokba vegye és ismét ott leszünk, a hol voltunk, t. i. hogy a kisvasut kedvéért a piaczainkat vagy szerte-szét kell helyezni, hozzáférhetlen kis zugokba vagy a külterületekre kitelepíteni, a hová aztán a kisvasuton (?) járhat ki a közönség adni és venni.

De vajjon Debreczen városát a kisvasut kedvéért teremtette-e az Uristen? vagy megfordítva, vajjon olyan óriási hatalom az a kisvasut, hogy annak a kedvéért, annak az akarata előtt földig meg kell alázkodni minden teremtménynek? Oh nem, van a városnak megszámlálhatlan oka és joga, hogy a kisvasut és a

város érdekét összhangzásba hozza, lássuk csak:

A kisvasut, a Piacz-utczát kivéve, az egész vonalon mindenütt egy vágányt használ, egy vágányon bonyolítja le a Piacz utczán átfutó összes forgalmát, vajjon mi czélból foglalja tebát el a mi drága kisvasutunk a Piacz-utca mindkét oldalát, ha arra forgalmi czélból, mint látjuk, szüksége nincs? A Piacz-utczán kettős vágány a kisvasutnak csak azért kell, hogy felváltva az egyik oldalon teherpályaudvarra alakítsa át a Piacz-utczát, az egyik oldalát végig állithassa megterhelt vagonokkal, a forgalmat pedig mint látjuk, nap-nap után csak az egyik oldalon bonyolítja le.

Hát vajjon maradhat-e ez az állapot így még tovább is? semmiesetre nem, mi nem ismerjük a kisvasut engedély okmányát, sem a várossal kötött szerződését, de nem hisszük, hogy a kis vasut jogosan használhatja fel teherpályaudvarnak a mi óriási Piacz-utczánkat, a melynek az országban nincsen párja.

A rendőrség nem engedi, hogy a kereskedők akár a járdán, akár az uttesten bárhol a városban árukat vagy ládákat tartsanak és azt helyesen teszi, de vajjon tűrhető-e közrendészeti szempontból a kisvasut manipulációja, mikor az naponta rakatja ki-be a vagonokat a Piacz-kellő közepén, körülvéve talyigásokkal, társzekerekkel.

Látjuk, hogy tüzelő fákat vaggonszámra halmoznak fel a piacz közepén. Látjuk, hogy könnyen gyuló tulnyomóan szalmával tömött vagonokat drága üzletek előtt raknak ki és be, pedig ilyen vagonokat még a pályaudvarokban is a raktáraktól lehető legmesszebb eső helyen kezelik. A kisvasut azonban eme tüzfészkeket behozza a piacz-kellő közepére, veszélyeztetve a közbiztonságot napról-napra, évről-évre.

Laikusok azt gondolhatják, hogy a piacz-utczai nagykereskedők a kisvasut segítségével talán olcsóbban kapják kézhez az áruikat s így egyesek talán mégis hasznát veszik a kisvasuti fuvarozásnak; de hát az nem áll, mert a mi szegény talyigásaink ép oly olcsón beszállítják a vasutról az árukat az egyes raktárakba, mint a mennyibe a kisvasut szállítása a kirakással együtt belekerül.

A vagonok ki- és berakodása a piacz-utczán rendellenes és közveszélyes. A rendőrségnek tehát kötelessége felügyelni arra, hogy teherfuvarozást és ki- és berakodást csak a kora reggeli, vagy a késő esti órákban eszközölhessenek.

A közbiztonság szempontjából kívánatos lenne, hogy a kisvasut ugy a piacz-utczán, mint a Hunyadi-utczán, ugynevezett vezető sineket alkalmazzon, mint az utca torkolatoknál van, t. i. hogy a sinek az utcin magasságán felül ki ne álljanak, eme átalakítástól kellene függővé tenni a csapó-utczai vonal engedélyezését, ha ugyan a kisvasut egyáltalán érdemessé válik arra, hogy a várostól további kényszerítést kaphasson.

A zenede hangversenye.

— márczius 21.

A zenede második estélye nagy és diszes közönség előtt folyt le tegnap este. **Mig** az első hangverseny az intencionális zeneirodalom legszebb ballada termékeit mutatta be, addig tegnap csak magyar zenét hallottunk. Szép és derék dolog volt a zenede intézőségétől, hogy közönségünknek — amely a magyar zenét legtöbbször csak a népdalokból ismeri, bemutatta ennek egyéb műfajait is, az abrándot, a rhapsodiát és a műdalokat. Mindegyik egy nemzeti specialitás, egy eredeti hangulat kifejezője, amelynek nemzettörténeti, illetve politikai vonatkozásairól a zenéhez igen érdekes és vonzóan beszélt az est első szereplője Drumár János. Hosszu korszakok sulyos balsorsa, kemény szenvedése fakasztotta ki a nép lelkéből a kesergőt, a melynek két kiváló példáját Boka Károly és Rácz Pali kesergőjét, Magyar Kálmán zenekara által gyönyörűen adta elő.

Füredi Samu, zenedénk kiváló tanára, mély érzéssel játszotta Nyisznyai-nak egy műdalát és saját szerzeményű, magyar abráncját.

A Füredi József, Darvas György, dr. Spitz Lipót, Füredi Samu urakból álló vonós negyenes szépen interpretálta Czinka Panna notáját és Biharinak fia halálára írt requiem-jét. Nagyon jól esett hallanunk Safrány Lajos ur lyrai tenorját Zichy Géza és Kern Aurél dalaiban.

Bognár Matild urhölgy a szívünkbe énekelte Nemes Béla dalait, a melyek bár nem magyarosak, de a magyar zeneirodalomnak kiváló termékei. Különösen „A szerelem” című rendkívül bájos, hangulatos.

Nagyon szimpatikusan fogadta a közönség Benkő Miksa urat, a szatmári zenede tanárát. Benkő urat, a ki Chován Kálmán „Hangulatképei”-t, erre ráadásul Abrányi-nak egy „Nocturne”-ját és Liszt XIII. rhapsodiáját játszotta, kitűnő zongorajátzóként ismertük meg.

Szivesebben láttuk volna, ha a hangverseny intézősége — természetesen a nélkül, hogy a vendégművész választási szabadságát befolyásolta volna, Liszt XIII. rhapsodiája helyett — a melyet az idén már Terei kisasszonytól hallottunk — bármelyik symphonikus költeményét (Orpheus, Tasso, Mazeppa) tusi muzsika. Lisztnek e gyönyörű műveit nálunk alig adják elő, pedig nagyon érdemes azokat megismerni és megtudni, hogy a magyar Liszt mennyiben volt előfutárja a modern német Strauss Richardban kulmináló iránynak. Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy Safrány Lajos, Keller Sándor, Boros Lajos és Szendrő Sándor urak kvartettje igen szabatosan énekelte.

(D. I. dr.)

SZÍNHÁZ.

III. Rikárd. Ünnepe volt szombaton este a debreczeni színháznak. Shakespeare műremeke: — III. Rikárd került színre, a czimszerepben Sebestyén Gézával, a ki igen értékes és nagyon megbeesülendő művészetét a legelőnyösebb oldalról mutatta be. Klasszikus színvonalon állott alakítása s komoly, érdemes törekvéseiért halás is volt a közönség, mely daczára az utóbbi ünnepi estéknek, egészen megtöltötte a színház nézőterét. A nők közül Arday Ida és Jeszenszkyne emelkedtek felül az átlag színvonalon s dicséretet érdemelnek Krasznay Ernő, Menszáros Margit és Szalay Károly.

Czigányélet. Dankó Pista, a kiből még ha olyan öregem hal is meg, mint a milyen fiatalon elmúlt, soha sem lett volna

István, megpróbálkozott a szindarab irással is s a vidéken itt-ott színre került darabjai közül tényleg a legjobb, vagy legalább is legszínyszerűbb, leghatásosabb a tegnap színházunkban bemutatott Czigányélet, a melyet a kiváló dalköltő halála után a Népszínházban is színrehozak az országos cigányversenyek keretében.

A darab mint szinpadai mű nem kifogástalan, inkább életkép a cigány világból, a melyet Dankó jól ismert s jellemzően mutat be darabjában.

A tegnapi előadás sikerét különösen Krémer Jenő pompás cigány czimbalmosa és Faragó Ödön kacagató zsidó korosmárosa biztosította. Mindketten megérdemelt tapsokat kaptak. Hegyi Lili izléssel énekelte ugy az első felvonásban, mint az ezt követően, melyben Psenyitzky Nagy Zoltán, ez a kiválóan talentumos zeneszerző és zongoraművész egy nagyon bájos zenerománcazt adta elő. Az érdekes dalocska bizonyára népszerű lesz rövid idő múlva. Nemes buzgósággal, erős drámai hévvel játszott Jeszenszkyne Cs. Irén s hozzájárultak a jó előadáshoz Ebergényiné, Patáki Béla, Iványi Antal. Nagy hatást keltett Szilágyi Aladár az Eltört a hegedűm Dankó-dal eléneklésével. A közönség nagyon bőkezű volt a tetszésnyilvánításokban s még Nagy Józsefet is nyílt színen megtapsolta.

NAPI HIREK.

— **Az 1904. évi sorozás.** Már természetesen úgy értelmezendő a dolog, hogy a most folyó sorozás még az 1903. évi ujonczállításra vonatkozik s ebben az évben még egy sorozás lesz és pedig, mint a miniszter tegnap a városhoz és megyéhez leérkezett leiratában tudatja, május hó 24-étől június 29-ig az 1883. évben születettek kerülnek sor alá s a második korosztályban az 1882, a harmadik korosztályban pedig az 1881-ben született hadkötelesek kerülnek mérték alá. A miniszter elrendeli, hogy a sorozásoknak június hó 29-ig okvetlen véget kell érni s inkább több sorozó bizottságot kell választani, a melyek párhuzamosan működhetnek. A miniszter hangsúlyozza, hogy olyan helyeken, a hol aratás lesz, lehetőleg aratás előtt kell megejteni a sorozásokat.

— **A város követelése a honvédségtől.** Debreczen városa egy évek óta húzódo ügy elintézését sürgeti az I. ker. honvédparancsnokságnál. A gyalogsági lőtérért ugyanis a katonaság évi 200 korona bért fizetett a városnak. A gyalogsági lőtérbe beleesett Stark Márton bérlete is, kinek sok anyagi kárt okoztak a lögyakorlatok. A kérdést végre úgy oldották meg, hogy a kiküldött vegyes katonai bizottság helyszíni szemléje alkalmával Stark Mártonnal egyességet kötöttek, melyhez a város is hozzájárult, annyiból, hogy két évre elengedte a bérösszeget. A bérlet fizetésnél a tanács rájött, hogy a katonaság úgy értelmezi az egyezményt, hogy a bérösszeget a város 1896. januártól engedi el, holott az egyezmény szerint 1897. évi október 1-től engedte el a város a bért. A tanács több ízben kérte a katonaságot, térítse meg 1896 január 1-től 1897

október 1-ig járó bérösszeget: 700 koronát. A 7-ik hadtest parancsnoksága meg is fizette a rá eső 350 koronát, de a honvédkerületi parancsnokság, habár a tanács már 1899 óta sürgeti az összeg kifizetését, nem akar fizetni. A tanács most újból megkereste a honvédkerületi parancsnokságot, megkereséséhez mellékelve az egyezmény jegyzőkönyvét, mely tanuskodik a város követelésének jogosságáról, hogy baladéktalanul fizesse meg a rá eső bérösszeget, 350 koronát.

— **Presbiteri közgyűlés.** Tegnap délután presbiteri közgyűlés volt, a melyen a Szinay Gyula elhalálozásával megüresedett gazdasági bizottsági elnöki állást és a küldöttségekben viselt tisztségeit töltötték be választás után. — A gazdasági bizottsági elnöki teendőket már egy év óta Vecsey Imre városi főjegyző látta el, a kinek odaadó ügybuzgósága e helyettesítés ideje alatt nyilvánvaló volt. — Vecsey Imre egyebekben is bokros érdemeket szerzett az egyházi ügyekben s így méltányos dolog volt a presbiterium ama egyhangu határozata, melylyel e tisztségre őt választotta meg. Ezután a Szinay Gyula elhalálozásával az egyes küldöttségekben megüresedett helyeket töltötték be és pedig a felsőbb leányiskolai felügyelő bizottságba Balogh Ferenczet, a tanárválasztó küldöttségbe dr. Kocsár Gábor, az egyházmegyei világi képviselőbe dr. Varga Lajos, az iskolákat építtető vegyes bizottságba dr. Kola Jánost.

— **A záróra eltörlése és a tanács.** A debreczeni kávéosok és vendéglősök ama kérelme felett, hogy a záróra végkép eltöröltesse, a tanács még nem döntött. A főkapitány ugyan javasolta a záróra eltörlését, ugyszintén a jogügyi bizottság is, de egyik javaslat sem olyan, melyet a tanács magáévá tehetne, a nélkül, hogy a kisebb kávéosok megélhetését ne veszélyeztetné. A jogügyi bizottság javaslata szerint ugyanis a kávéházak, vendéglők két csoportba osztandók: első- és másod-osztályúak. Az osztályozás is nehézségekkel járna, sőt a tervezett osztályozás ellen már is történtek felszólalások. A kisebb kávéház tulajdonosok a napokban terjedelmes beadványt intéztek a városi tanácshoz, melyben részletesen és megindokolva kifejtik, ha a tanács a jogügyi bizottság javaslatát magáévá tenné, vagyis őket a II-od osztályú kávéházak közé sorozná, az esetben megélhetésüket nemcsak megnehezítené, hanem egyenesen lehetetlenné tenné. Kifejtik ezután, hogy míg a nagyobb, u. n. elsőrendű kávéházaknak nappal folyton és állandóan vendégei vannak, addig nekik nappali vendégük nincs, csakis éjjeli és ha 12 órakor be kell zárniok, megélhetésük lehetetlen. A tanács tekintve a sok akadályt, ami e kérdés rendezésénél felmerült, még nem határozott. Az ügy referense, Körner Adolf tanácsnok, mielőtt a záróra eltörlésének ügyét a tanácsülés elé vinné, a debreczeni kávéháztulajdonosokat értekezletre hívja egybe, hogy velük együttesen helyes megoldást keressen ebben a fontos és rég rendezésre váró kérdésben. Az értekezlet a hét valamelyik napján lesz. Leghelyesebb a mostani régi helyzet fentartása, mivel így nem tessék sok adófizető szegényebb kávéosoknak lehetlenné a megélhetést.

— **Színházi pályázati feltételek.** A tanács által elfogadott és némely pontjaiban módosított színházi pályázati feltételeket tudatni kell Nyiregyháza és

Sziget városokkal is, miután az egyezmény, melyet Debreczen velük később, ugyanakkor mikor Makó szerződése lejár, szintén hatályát veszti. Az új pályázati feltételek szerint a színházat ezután 6 évre adnak bérbe és ez esetben az egyezményt Szigettel és Nyíregyházával szintén 6 évre kellene megkötni. Ez ügyben Oláh Károly tanácsnok tegnap Máramaros-szigetre utazott. Ugy tudjuk, Nyíregyháza elfogadta, hogy 6 évre kössék meg a szerződést. Ha Sziget is beleegyezik, az esetben a tanács a jövő hó elején vagy még e hóbaa kiírja a pályázatot a debreczeni színházra.

— **Ajándék Thaly Kálmánnak.** Képviselőházi körökben nyomban a márczius 10-iki ülés után felmerült az eszme, hogy Thaly Kálmánt a tanácskozási rend helyreállítása körül elért nagy sikere alkalmából az általános hála külső jelével is meg kellene tisztelni. Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter megpendítette az eszmét, hogy ezt egy arany dombormű alakjában tegyék, a mely Thaly Kálmánt mint békeszerzőt örökítse meg s a melynek kivitelével Teles Edét, a ki e genrében már többször kitünt, bízzák meg. — Fölírást is ajánlott a miniszter, a mely így szólta: „A harcok írójának — a béke szerzőjének“ Az eszmét valamennyi pártban nagy tetszéssel fogadták s megállapodás is történt, hogy ennek költségét körülbelül 2000 koronát, a képviselői körök adakozásából fedeznék.

— **Kossuth ünnepély.** Óriási érdeklődés, s a kollegium dísztermét zsufolásig megtöltött közönség jelenlétében tartotta a „Magyar Irodalmi Önképző Társulat“ ünnepélyét. A gazdag műsornak első számát a főiskolai kántus lelkesen előadott éneke szolgáltatta. Az ünnepélyt dr. Ferenczy Gyula ak. tanár nyitotta meg hatalmas beszéddel, az igaz honfiai ekeseredés veifőrázó hangján és az általa keltett lelkesedés közepette szavalt a Szilágyi Dezső I. jh. érezes hangon Maday Gyula alkalmi költeményét. A főiskolai zenekör precíz játékával érdemelte ki a közönség tapsait. Alkalmi beszédet Erdei Károly a társulat élnöke mondott, hazafias tartalom s lelkesen előadott beszédével mindvégig feszültségben tartva a közönség figyelmét. Az ünnepély egyik legszebb pontját képezte Nagy Malvin urleány és Hajdu László jh. művészi színvonalon álló duett-éneke, a melylyel a közönség nem tudott batelni. Igen kedves ölvezetet nyújtott a közönségnek legifjabb Magyar Imre bandakíséret mellett előadott hegedűjátéka, ki művészi virtuozitással, igazi magyar lelkesedéssel huzott szebbnél-szebb hazafias nótákat. Bodor Aladár gym. segédtanár olvasta fel ezután gyönyörű alapgondolattal bíró kitünő alkalmi költeményét. Végre Dobros Jenő 2 th. szavalt a nagy hatással Abrányi Emil „Koldus“ című költeményét. A főiskolai kántus összhangzatos éneke után, a közönség már az est óráiban a Szabadság-szoborhoz vonult, a hol Oláh Béla VIII. o. t. a gymn. önképzőkör élnöke mondott lelkes beszédet s Vágó Sándor tk., Jánossy Zoltán ev. ref. lelkész egyik alkalmi költeményét szavalt a nagy hatással. A közönség lelkes hangulat közepette a Szózat akkordjai mellett oszlott szét.

— **A guti vasut megvétele.** A városi közgyűlés a guti iparvas-

utat 100,000 koronáért megvette és egyidejűleg azt is kimondotta, hogy a vételárát a felveendő nagy kölcsönből, esetleg egy felveendő függő kölcsönből fedezné. A miniszter ez ügyben leirt a tanácshoz és tudatja, hogy a függő kölcsön felvétele ellen nincs észrevétele, de a közgyűlés határozatát akkor hagyja véglegesen jóvá, ha a függő kölcsön felvételére vonatkozó egyezményt látja. A tanács a miniszter leirata alapján megbizta Vecsey Imre főjegyzőt, dr. Magoss György h. főügyészt és Roncsik Lajos főszámvévőt, sürgősen indítson tárgyalásokat első sorban a debreczeni pénzügyekkel a 100,000 korona függő kölcsön felvétele iránt.

— **Gróf Sándor meghalt.** Debreczennek egy régi tipikus alakja halt meg tegnap: Gróf Sándor, a ki közszeretben és becsülésben álló tagja volt városunk társadalmának. A nagy idők tanui közül való volt Gróf Sándor s a szabadságharozot, mint honvédhadnagy küzdötte végig. Azután folytatta az óras mesterségét s e mellett tőzséje volt s virágzó hírlapelárúsítási üzlete. Az utóbbi időben sokat betegeskedett, míg azután tegnap jobblétre szenderült. Halála nagy részvétet keltett. A tüzőlő laktanyára kitűzték a gyászlobogót, mert Gróf Sándor egyike volt a legszakképzettebb tüzőlőinknek. A család a gyászbeszéről a következő gyászjelentést adta ki: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó férjnek, apának, apósának, nagyapának, testvérnek Gróf Sándor volt 1848/49. honvédhadnagynak folyó hó 19-én, esteli 8 órakor, életének 76-ik, boldog házasságának 48 ik évében, 8 napi súlyos betegség után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hűlt tetemei folyó hó 21-én, délután 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint, a Szent-Anna-utcai temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 22-én, reggel 8 órakor fog az egék Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és jó ismerőseinket bánaatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1904. márczius hó 20. Bánatos neje: özv. Gróf Sándorné, mokesai Harasztai Margit, Mária; gyermekei: Gizella, férjével Tóth Jánosai és gyermekeivel; Erzsike, férjével Korniza Józseffel és gyermekeivel; Ilona, férjével Tóth Károlylyal és gyermekeivel; Margit, férjével Jeney Lászlóval; Endre, magy. kir. honvédhadnagy. Testvére: özv. Valachekné, Gróf Amália. Az örök világosság fényeskedjék neki. Nyugodjék békével.

— **Protestáns estély.** A főiskola Hittanszaki Önképző Társulata tegnap délután kitünően sikerült protestáns estélyt rendezett a főiskola dísztermében. Ez volt az idei ciklus utolsó estélye és a közönség zsufolásig megtöltötte a hatalmas termet. A programmban mindössze annyi változás történt, hogy Szabolcska Mihály betegsége miatt nem jöhetett el hozzánk, hanem 4 szép költeményét küldötte el. E verseket Erdei Károly olvasta fel s a közönség alig győzött tapsolni. Ezen szám mellett Futó Zoltán szentesi lelkész szabadelőadása adott különösen előkelő színezetet az est műso-

ranak. Az előadást sokáig éljenezték tartalmas szónoklatáért s tömör, gyönyörű előadásáért. Sáfrány Lajos gyönyörűen énekelte el a Miatyánkot, Teleky Janka urhölgy pedig magas színvonalu, értékes felolvasást tartott. Baja Mihály lendületes, bacsos költeményei közül mondott el néhányat, Tóth Sándor pedig hatáson szavalt. A kántus éneke után Harsányi Pál, a nagy-buzgóságú, kitünő elnök záróbeszéde következett s ezzel a pompásan sikerült est műsora véget ért.

— **Feloldott körzet.** A III-ik körzetben a lovak között fellépett rühkór teljesen megszűnt és mezőrendőrkapitányság, mint elsőfoku állategészségügyi hatóság a III-ik körzetet a zár alól feloldotta.

— **Elverték közösen.** Papp Mihály azzal gyanusította Mozsik Józsefné, hogy a gyerekei elloptak a padról a szarításra kiterített zsebkeendőit. Persze Papp Mihály a gyerekek védelmére kelt, azonban az udvaron lakók Papp Mihályt ellen fordították s Fehér István, Mozsik József meg a felesége úgy elverték Papot, hogy az most a bíróságok előtt keres magának elégtételt.

— **Dobozi, — a híres.** Tegnap este a városháza előtt nagy botrány játszódott le. Egy részeg napszámos Dobozi Sándor, egy nagy füttykössel oda állott a Borsos Kata-féle üzlet elé s verve az aszfaltot egyre azt kiabálta:

— Én vagyok Dobozi a híres, majd megmutatom én az osztrák kutyáknak.

Azzal osztráknak nevezvén minden jól öltözött arra járó embert, vagy bármat közülök meg is ütött. A rendőrök lefoglalták s bezárolták a rendőrségi börtönbe a veszedelmes részeg embert.

— **H.-Böszörményen új városháza.** H.-Böszörmény város közgyűlése elhatározta, hogy a mostani városháza helyett újat épít. A mérnöki hivatal már készíti is a terveket.

— **Jószág tartó gazdák figyelmébe.** Az állategészségügyi törvények pontos betartása a gazdáknak is érdeke és ezért helyesen cselekednének, ha minden kihajtott állat után a hajtó czédulát a juhászainak átadják, hogy a vizsgálatot teljesítő állatorvos a feljegyzést eszközölhesse.

— **Az István-malom közgyűlése.** Vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta évi rendes közgyűlést a debreczeni „István“ gőzmalom-társulat, Szabó Kálmán iparkamarai elnök vezetése alatt. Megjelent 82 részvényes, a kik 2329 részvényt és 1399 szavazatot képviseltek. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseit tudomásul vették, a mérleget helybenhagyták és a szokásos felmentvény megadása után részvényenként 20 korona osztalékot állapítottak meg. Az igazgatóságba Szepessy Antal 891 és Lukács Ármán 1142 szavazattal, a felügyelő-bizottságba póttagul Kövy Lajos 1244 és Bechert Manó 919 szavazattal választották be, mire a közgyűlés véget ért.

— **Helyreigazítás.** Az alföldi népszanatorium javára Debreczenben rendezett felolvasó est alkalmától több fővárosi és debreczeni lap oly közleményeket hozott, hogy a debreczeni közönségnek az a része, a mely a helyi rendezőség által megsértve érezte magát, ennek következtében a sanatoriumi estén nem vett részt, „hogy pedig a fontos jótékonyági ügy kárt ne szenvedjen dr. Balkányi Miklósné zsidó nőgy-

Debrecen
1904/100

leti elnök a szanatorium alpra gyűjtést indított, az első nap több mint ezer koronára menő összeg folyt be, ez összeget előbb más szanatoriumra akarták adni, miután azonban az alföldi népszanatorium elnökének Lukács főispánnak rokonszenves nyilatkozata minden tendenciózus árnyat elhárított, — úgy határoztak a debreczeni zsidó hölgyek, hogy a tízezer koronára kiegészítendő alapítványi összeget Békés-Gyulára küldik az alföldi népszanatorium javára. — Ez a több fővárosi- és debreczeni lapban megjelent közlemény, a mint bennünket illetékes helyről értesítettek, merőben téves információ alapján, a mennyiben a zsidó negyület elnöksége már régóta foglalkozik egy nagyobb összegű alapítványi tőke összegyűjtésének eszméjével, hogy saját tudósbetegei számára a budapesti „Erzsébet” szanatoriumban ágy-alapítványt tessen. A gyűjtő iven világosan megjelöltetett ez a cél; a melyen egyoldalúlag változtatni nem lehet. Téves tehát a hírlapok azon értesülése, hogy Lukács főispán nyilatkozata következtében a zsidó hölgyek a más célra, más rendeltetéssel egybegyűjtött pénzt az alapítók akarata ellenére rendeltetésétől elvonják és Békés Gyulára az alföldi népszanatoriumnak küldjék.

— **A ki kertjét szereti,** szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magszükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül; még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti és virágujdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

— **Eredeti husvétii tojások és öntözők** alkalmas ajándéktárgyaknak oleón beszerezhetők: Mentze Henrik újdonságok aruházában, Piacz- és Szent-Anna utca sarkán. Gyári raktár valódi angol és solingeni finom aczél árukból; zsebkések, kerti kések és ollók, borotvák, önműködő borotváló készülékek, utazó cikkek, kizsitáskák és bőrdöbök; pénz-, szivar- és cigarettatárczák; fésűk, kefék, illatszerek, szappanok, tükrök, czélszerű háztartási és napi szükségleti cikkek; gyermekjátékok, football-labdák, tennis verők és tennis labdák, kivétel nélkül csakis a legjobb minőségben; az oleón szabott árak minden darabon láthatók.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, — Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33, mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképeséggel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok. — Különösen felemlitendők az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabona félék dus választéka.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.**

TÁVIRATOK.

A képviselőházi ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Budapest, március 21.

Jakabffy elnök megnyitván az ülést, bejelenti, hogy **Bulyovszky** Rezső kölesdi mandátuma ellen nem jelentettek be kifogást s így igazoltnak tekinthető.

Egry Béla Kossuth-párti képviselő szól a napirendhez. Kijelenti az 1904. évi ujonczállításra, csak a magyar hadseregnek adnak ujonczokat. Határozati javaslatot nyújt be, hogy utasítsa a Ház a kormányt magyar hadsereg felállítására.

Elnök a részletes vitát bezárja. Áttérnek a záró beszédekre.

Zárszó ezímen **Nyiry** miniszter nyilatkozik, kéri a javaslatot elfogadni.

Szederkényi Nándor és **Egry Béla** közt vitatkozás fejlődik ki, mely után a Ház egyenkint szavaz a határozati javaslat felett s azt egyenkint elveti.

Áttérnek ezután a javaslat részletes tárgyalására s azt részleteiben is elfogadják.

Tehát az 1904. évi katonai javaslatok általánosságban, úgy, mint részleteiben el vannak fogadva s holnap kerül harmadszori olvasás alá, mely után áttesszik a javaslatot a főrendiházhoz.

Nyiry honvédmiszter szól ezután a katonai alreáliskolákról s kijelenti, hogy egy tiszta magyar vidéken, valószínűleg Marosvásárhelyen egy új katonai alreáliskolát állítanak fel.

Holnap az 1903. évi költségvetés tárgyalására térnek át. A miniszterelnök kijelentette, hogy most meg a költségvetéshez a régi civilizista fog szerepelni. De a civilizista felemelésére vonatkozólag kiutalt törvényjavaslatot fog benyújtani.

Többszörös rablogylkosság Bécsben.

Bécs, március 21. Bécsben vakmerő négyszeres gyilkosság történt. **Ébner György** magyarországi születésű 17 éves mézárossegéd belopódzott ottani gazdájának lakására. **Megölte a gazdag mézáros, a feleségét, 16 éves fiát és a oselédet,** a ki azonban meggyilkoltatása előtt segítségért kiáltott. A gyilkos ki akarta fosztani a lakást, de addigra egy katona behatolt a lakásba s épen akkor fogta el egy arra járó kerékpárossal, mikor ki akart ugrani az ablakon. Fogságában öngyilkossági kísérletet követett el.

Orosz-japán háboru.

London, márcz. 21. Megezáfolják azt a hírt, mintha az oroszok 1600 japánt elfogtak volna. Ezzel szemben igaz az, hogy az orosz és Japán csapatok a Jalu folyónál összeütköztek s az orosz csapatokat a japánok szétverték.

Tokio, márcz. 21. A japán császár legutóbb ünnepélyesen megdicsérte a japán katonákat, a kik a nehéz körülmények közt is derekasan viselték magukat.

Borzalmas tüzvész.

Hajduböszörmény, március 21. Itt tegnap nagy tűz volt **Molnár János** telkén. Gyufával játszó gyermekek a polyvas istállót felgyújtották, mikor senki sem volt otthon. Mikor a szomszédok szétver-

ték a polyvát, az egyik ember **vasvillájára egy gyermek alaktalan és összeégett hullaja akadt,** a mikor kitűnt, hogy **Molnár János** 4 éves kis gyermeke volt. A kis fiu gyújtotta fel bizonyára az istállót s a helyett, hogy kiszaladt volna, az istálló szegletében húzta meg magát, a hol összeégett.

Nagy tűz Znió-Váralján.

Budapest, március 21. Ide jelentik, hogy **Znio-Váralján** nagy tüzvész pusztított. A tanítóképezde 2 emeletes palotája gyuladt ki. Az intézetben 8 növendék volt, a kiknek a padon elhelyezett holmijai odaégték. Az intézet mellett levő piarista templom is összeégett, a templom teteje és tornya ledőlt, a harangok pedig megolvadtak. A városban sok ház kigyuladt, de a tűzoltók eloltották.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása

— Déli zárlat. —

Március 21

Készáru: tartott.

Buza áprilisra	8.21—8.22
„ októberre	8.22—8.23
Rozs áprilisra	6.55—6.56
Rozs októberre	6.68—6.69
Zab áprilisra	5.45—5.47
Tengeri májusra	5.29—5.30

SPORT.

Birkózóverseny. Az e hó 27-én tartandó birkózóverseny iránt, melyet a Debreczeni Torna és Kerékpár-egylet égisze alatt **Wladimir,** az ismert orosz birkózómester rendez, városszerte nagy az érdeklődés. Alább közöljük a verseny módzatait és szabályait.

1. A versenyen részt vehet minden magyar sport-egylet gentleman amatőr tagja. 2. A versenyzők görög-római módszer szerint három testsúly-csoportban könnyűsúlyúak 70 kg-ig, középsúlyúak 70—80 kg.ig és nehézsúlyúak 80 kg-on felül) birkóznak. 3. A párok összeállítása sorsuzás útján történik. 4. A versenyzők egy órával a verseny megkezdése előtt kötelesek a helyszínén megjelenni a súly megállapítása és a sorsolás megejtése végett. 5. Minden egyes mérkőzésre a versenybírósság tagjai figyelnek fel. A bíráló vezeti a mérkőzést és a többiekkel egyetértőleg végérvényesen dönt. 6. A versenyzők sportszerű öltözetben tartoznak megjelenni, harisnyában vagy könnyű puhatalpu cipőben, a körmök rövidre vágva. A testnek bármely formában való preparálása tilos. 7. Kezdet előtt, öt lépésnyire szemben felállanak az ellenfelek, aztán a versenyvezető „rajta” vezényszóra egymásfelé mennek, kezét fognak és birkózási állásba helyezkednek, mire a küzdelem megkezdődik. 8. A birkózás addig folyik, míg a küzdelem el nem dől. A mérkőzés vezetője a 15-ik perczben egy percznyi, a második 15 percz letelté

vel öt percenél nem rövidebb és 10 percenél nem hosszabb pihenést engedélyezhet. Pihenés után a mérkőzés rendszerint folytatandó. 9. Minden versenyzőnek, kit saját súlycsoportjának győztese győzött le, joga van küzdeni a második helyért és kit az első vagy második győzött le, joga van küzdeni a harmadik helyért. 10. Tilos: a gáncsolás, torokszorítás, az arcnak, valamint a derékkötésen aluli test bármely részének megfogása, csipés, rugás, ütés, harapás, karmolás vagy a végtagok elcsavarása, ugyancsak az ellenfél ruhájában való kapaszkodás. — Ki ezen tilalom ellen vét, az ismételt megütés után a versenyből kizárható. — 11. Azonnal kizárható a versenyből, ki ellenfele testi épsége ellen irányuló kísérletet tesz vagy sértő, durva kifejezéseket használ. 12. Azon versenyző, ki nevének szövege után három percen belül nem jelentkezik, kiesik a küzdelemből. 13. Azon versenyző, ki bármely okból feladja a küzdelmet, legyőzöttnek tekintik. 14. A versenyzők a mérkőzés vezetőjének „állj” szavára a küzdelmet azonnal abbahagyni tartoznak. A megszakított küzdelem azon helyzetből folytatandó, mint a megszakítás pillanatában volt, feltéve, hogy a helyzet nem szabálytalan fogás által jött létre. A félbeszakítási idő tartama a küzdelem hivatalos idejébe nem számítandó be. 15. Legyőzött az, kinek két válla egyszerre érinti a földet. 16. Azon esetben, ha a küzdelem a földön folyik, tilos bármely a földről kiemelkedő tárgyba fogózkodni. 17. Fenti szabályok megsértése a versenyből való kizárást vonja maga után; a kizárást a mérkőzés vezetője rendeli el. 18. A szabályok megsértésére a versenybíró hivatott és az dönt a versenyre vonatkozó minden olyan kérdésben, melyről jelen szabályok nem intézkednek.

Háziverseny a tornacsarnokban.
A debreczeni torna- és kerékpár-egylet vasárnap délután 5 órakor tartotta házi versenyét a tornacsarnokban. A versenyt a férfi és női csapat felvonulása nyitotta meg. A szabad gyakorlatok után a szertornázás következett. A hölgy-csapat Rácz Károly fülbemászó női mellett a füzértáncot lejuttatta. A versenyekben nyújtott első lett dr. Polgár Dániel, második Horváth László, a hármasugrásban első Mészöly Miklós, második Tibanyi László. A súlydobás fejezte be a versenyt. Este társasvacsera volt az Angol Királynőben a hol vidáman mulattak a tornászok a késő éjjeli órákig.

TÖRVÉNYSZÉK.

6777. B.
1902.

Ő Felsége a király nevében!

A debreczeni kir. törvényszék, mint büntető bíróság a dr. Oláh Miklós kir. törvényszéki bíró elnöklete alatt, Tatay Ferencz kir. törvényszéki bíró, ifj. Jákó Sándor kir. törvényszéki albíró, valamint Ujfalussy József kir. törvényszéki aljegyző, mint jegyzőkönyv vezető részvétele mellett a kir. törvényszék vádtanácsának 1902. évi január hó 20 ik napján 403/1902. B. szám alatt hozott vádhatározatában, Udvarhelyi József vádlott ellen nyomtatvány útján elkövetett rágalmasz és becsületsértés vétsége miatt foglalt vád fölött a kir. törvényszék 403/1902. B. számú végzése folytán dr. Kardos Samu ügyvéd, mint főmagánvádló képviselőjének, a szabadlábban levő vádlottnak és dr. Bakonyi Sámó ügyvéd helyett Eesedi Károly ügyvéd-

jelölt, mint védőnek jelenlétében 1902. évi május hó 30-ik napján Debreczenben megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következően **ítélt:**

A kir. törvényszék szabadlábban levő Udvarhelyi József (67 éves, ev. ref. vallású, nős, hajdunánási születési és lakos, magyar honos, vagyonos, temetkezési egyleti pénztárnok, katona nem volt) **vádoltat** a miatt, hogy a Debreczenben megjelenő „Debreczen” című lapban, annak 1900. évi december hó 27 iki számában „Allat az emberben” című cikkben D. Szabó Zsuzsánnáról azt a tényt állította, mikép „D. Szabó Zsuzsánna elhatározta, hogy leányát a láb alól elteszi, — továbbá, hogy D. Szabó Zsuzsánna mérget kevert össze és felkereste a leánya eselédjét, Rácz Esztert, a kinek pénzt és ruhát ígért, ha az asszony ivó vizébe önti, végre hogy D. Szabó Zsuzsánna, az állatias vén asszony ellen megindították a vizsgálatot”, — amely tények valóságuk esetén D. Szabó Zsuzsánna ellen a büntető eljárás megindításának okát képeznek, illetve őt a közmegegyezésnek tennék ki, — egy rendbeli a B. T. K. 258. §-ába ütköző, a 259. §. szerint büntetendő nyomtatvány útján elkövetett rágalmasz vétségében;

továbbá a miatt, hogy ugyanabban a hirlapi cikkben D. Szabó Zsuzsánnával szemben a következő meggyalázó kifejezéseket használta: „egy állatias érzületű, buja vén asszonyról van szó”, — „D. Szabó Zsuzsánna mióta különválva él az urától, szemet vetett a saját leányának a férjére és igyekezett azt mézes-mázos szavakkal és ígéretekkel magához csábítani”, — „D. Szabó Zsuzsánnának hívják az összetöpörödött vén anyókat”. — „Férje is van, a kitől különválva él, mert a vén asszony örült féltékenykedéstől élete sem volna biztonságban” — egyenként és összeségükben D. Szabó Zsuzsánnára nézve kétségtelenül meggyalázók;

tekintve, hogy a királyi törvényszék megállapítása szerint eme, szintén vád tárgyává tett kifejezések a rágalmasz vétségével nem ugyanazonos tényelemeket magában foglaló, a B. T. K. 161. §-ába ütköző, annak második büntetési tétele szerint büntetendő, nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétségét képezik és így a vádlott cselekménye a büntető törvény több rendelkezését sértvén, e vétségnek a rágalmasz vétségével való, a B. T. K. 95. § a szerinti eszmei halmazata forog fent:

a királyi törvényszék vádlottat a becsületsértés vétségében is bünyösnek mondta ki, a büntetés kiszabásánál azonban csupán a súlyosabb büntetést megállapító, a rágalmasz vétségének megtorlásánál alkalmazandó büntetési tételt alkalmazta.

A büntetés kiszabásánál a kir. törvényszék súlyosítottul vette figyelembe a vádlott büntetett előéletét, azt, hogy magánvádló súlyos beszámítás alá eső vádakkal és mélyen sértő kifejezésekkel illette. Ellenben enyhítőül mérlegelte a vádlott beismerését, hogy meg nem czáfolt védekezése szerint felesége befolyása alatt cselekedett, hogy a sértő cikket a közte és magánvádló közt létező elkeseredett ellenséges viszony szülte indulatában írta, és hogy magánvádlótól bocsánatot kért. — Az enyhítő körülményeket a királyi törvényszék annyira tulnyomóaknak találta, hogy a büntetés kiszabásánál a B. T. K. 91. §-át alkalmazta, és vádlottat bünyösége fokával arányban álló büntetésre ítélte.

A B. T. K. 489. §-a alapján kötelezte a királyi törvényszék a vádlottat a D. Szabó Zsuzsánna által felszámított, azonban a kir. törvényszék által mérsékelt utánjárás költségeinek, mint kártérítési összegnek, valamint a bűnügyi költségeknek, és pedig utóbbiaknak közadók módjára megfizetésére.

Az ítéletnek jogerőre emelkedése után indokaival együtt a vádlott költségén a „Debreczen” című lapban közzétételét a királyi törvényszék a B. T. K. 277. §-a alapján a sértett kellő időben előterjesztett kérelme folytán rendelte el.

Kelt a debreczeni kir. törvényszék, mint büntető bíróságnak 1902. évi május hó 30 án tartott üléséből. Dr. Oláh Miklós s. k. főt. elnök, ifj. Jákó Sándor s. k. előadó.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

Hivatalos másolat hitelül.
Debreczen, 1904. január 15.
Zagyva Ferencz.

275 B. szám.
1903.**Ő Felsőge a király nevében!**
A debreczeni kir. ítélőtábla.

Nyomatvány útján elkövetett rágal-mazás vétsége miatt vádolt Udvarhelyi József ellen folyamatba tett bűnügyet, melyben a debreczeni kir. törvényszék 1902. évi május hó 30-án 6777. sz. a. ítéletet hozott, magánjogi igényére nézve D. Szabó Zsuzsanna főmagánvádló és képviselője, a B. T. K. 92. §-nak alkalmazása mellett, a büntetés enyhítése végett a B. P. 385. §. 3. p. alapján vádlott és védője külön is indokolt felebbezése folytán 1903. évi febr. hó 11-én tartott nyilvános felebbviteli fő-tárgyaláson, melyen bessenyei Széll Farkas t. elnök, dr. Kiss Endre, Horváth Bálint, dr. Szacsavay Elemér és Agricola Adolf ítélő-bírák vettek részt, a vád képviselőjében D. Szabó Zsuzsanna főmagánvádló járt el, viszont a vádlottat dr. Ecsedy Károly ügy-védjelölt, mint dr. Bakonyi Samu ügyvéd helyettese külön védő képviselte, a jegyző-könyvet pedig dr. Székely Farkas tanács-jegyző vezette, a vád és védelem meghall-gatása után vizsgálat alá vevén, követ-kezően

Ítélt:

A királyi ítélőtábla az első fokban el-járt bíróság ítéletének nem felebbezett részét nem érinti, ugyanannak az ítéletnek a vád-lott büntetése nemére és mértékére, ugy a magánjogi igényre vonatkozó felebbezett részt pedig helyben hagyja.

Indokolás.

A királyi ítélőtábla a védelem részé-ről vitatott a B. P. 385. §. 3. pontjában meghatározott anyagi semmisségi ok fenn-forrását nem állapította meg, mert az első fokú bíróság ítéletében felsorolt enyhítő körülmények szemben az ugyanott felso-rolt súlyosító körülményekkel, a B. T. K. 92. §-nak alkalmazását nem indokolják, tehát az első fokban eljárt bíróság nem tévedett abban, hogy vádlott javára, a meny-nyiben a B. T. K. 92. §-nak feltételei fenn nem forogtak, a büntetés kiszabásánál nem alkalmazta.

Ezek után a királyi ítélőtábla az első fokban eljárt bíróság ítéletének felebbezett részét érdemben vevén felülvizsgálat alá, ugyanazt vonatkozó indokolása alapján hagyta helyben.

Debreczen, 1903. február 11.

Másolat hitelül.

Debreczen 1904. január 15.

Zagyva Ferencz.

9490 B. szám.
1903.

Hivatalos másolat.

Ő Felsőge a király nevében
a m. kir. Curia

nyomatvány útján elkövetett rágal-mazás és becsületsértés vétségével vádolt Udvarhelyi József ellen a debreczeni kir. törvényszék előtt folyamatba tett s ugyanott 1902. évi május hó 30-án 6777. sz. alatt, a debre-czeni kir. ítélő tábla által pedig a főmagán-vádló, a vádlott és védője felebbezésére 1903. évi február hó 11-én 275 sz. a. íté-lettel elintéztett bűnvádi ügyet a vádlottnak és védőjének semmisségi panasz folytán 1903. évi november hó 24-ik napján tartott nyil-vános tárgyaláson a koronaügyész meghall-gatása után vizsgálat alá vevén, következ

végrést hozott.

A semmisségi panasz elutasítottik.

Indokok.

Vádlott és védője a B. P. 385. §-ának 3. pontja alapján a B. T. K. 92. §-ának

nem alkalmazása miatt jelentettek be sem-miségi panaszt.

Mínt hogy azonban a vádlott hasonló bűncselekményekért már ismételtelen volt büntetve, e nyomatékosan súlyosító körülmény mellett pedig a B. T. K. 92. §-ának alkalmazása nem indokolt: a semmisségi panasz alaptalan és ennél fogva a B. P. 487. §-ának negyedik bekezdése alapján elutasítandó volt.

Kelt Budapesten, 1903-ik évi november hó 24-ik napján.

Szabó Miklós, s. k. Tarnai János, s. k.
elnök. előadó.

Másolat hitelül:

Debreczen, 1904. január 15.

Zagyva Ferencz,
kiadó.**REGENYCSARNOK.****Csárdai történet.**

Irta: Harangi József.

(16)

E szóra a kántor nagyot horkantott, Jankó egyet rugott az asztalon és elkezdett trombitálni a pipaszárával, a temetőcsősz pedig nagyot nyelt és viszonzá:

— Tudom, alázatosan instálom a nagy-ságos urat.

— Nálad van a sirboltajtó kulcsa?

— Nem létezik nálam olyasmi, instálom a nagyságos urat.

— De el tudsz vezetni a sirbolt ajta-jához?

— Nem cselekedhetem meg, instálom a nagyságos urat.

— Nem-é? Szeretném tudni, miért, ha én parancsolom?

— Mert ördöggel nem járok egyuton, instálom a nagyságos urat.

— Hát ördögnek képzelsz te engemet, ostoba? Látod ezt a pisztolyt? A golyólyát a hasadba ereszttem, ha világosabban nem beszélsz!

— Az ördögök után méltóztatik járni, instálom a nagyságos urat.

A parancsnok szétnézett, mi lenne a kezeügyében, a mit a temetőcsősz fejéhez vágjon? Kaszás Máté azonban már annyira elszánta magát, hogy nem bánta, ha fel-akasztják is, rendületlen nyugalommal foly-tatá:

— Mert aki a sirboltot feltöri, az isten-telenséget követ el, instálom alásan a nagyságos urat.

Strossmann csak most kapott észbe, hogy ez a paraszt észrevette a szándékát s a mellett mintha gunyolódna is. Szerette volna jól felpofozni, de türtőztette magát, mivel szüksége volt a segédkezésére.

— Ahoz neked semmi közöd, ha én az ördögök után járok is, — rivalt rá a temetőcsőszre. — Le akarok menni ma éjjel a sirboltba, mivel a mult éjszaka egy kísér-tetet láttam oda belépni. Meg fogok győződni a felől, az a kísértet csakugyan szellem-e, vagy hus és vér? Ha nem szellem, majd azzá teszem én! El fogsz vezetni a sirbolt ajtajához és segítesz feltörni a zárját; ha már kulcsod nincs hozzá, lesz fejszéd és emelő rudad. Egyébiránt lesznek embereim is akik segíteni fognak. De hol késhetnek ilyen sokáig? Egyikkel sem találkoztam az országuton, pedig ott kellett volna bevárniok. No, itt várokozom rájuk egy ideig. — Most pedig arra felelj, siket-e az a csapláros?

— Nagy szót hall, instálom a nagy-ságos urat.

— Hagyj föl avval a nagyságos ura-zással, mert felpofozlak!

Mond meg annak a csaplárnak, adjon egy itcze bort, de jót, mert különben a nyaka közét öntöm. — Ez a czudar idő majd megdermeszti az emberben a vért.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.Ma, hétfőn, márczius 21-én, bérlet
144-ik szám „C”**A kaméliás hölgy.**

Színmű 3 felvonásban.

Holnap kedden, márczius hó 22-én, bérlet
145. szám „A”**Egyenlőség.**

Fantázia 4 felvonásban.

NYILTTÉR.

Van szerencsém a t. gazdaközönség tudomására adni, hogy az idén számos gazda csaknem egészen új 13, 15 és 17 soros Kühne és Zala-Drill vetőgépeket cserélt be nálam páros sörű Unikum-Drill vető-gépre. Ezen alig használt vetőgépeket min-den elfogadható árban és legelőnyösebb fi-ze-tési feltételek mellett adom el.

Kiváló tisztelettel

Ráhrer Sándor,

Főtrafik-udvar, Piacz-utca 26.

Egy jó csésze tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Cey-lonból. Valódi csak eredeti csomagban. Rak-tárok a felragaszokon láthatók.

Indra Tea Import Company Triest.

Főraktár Debreczenben:

Kontsek Gézána?**Megnyilt!**

Van szerencsém a nagyérdemű kö-zönséget értesíteni, Vár és Csapó-utca sarkán

== amerikai ==
művegyészet-i ruhatisztító és javító intézetem

megnyilt, ahol elfogadok mindenféle úri és női öltönyöket, tunisz és csipke-függönyö-ket, butorszöveteket, napernyőket tisztításra s továbbá minden javításokat a legszeb-ben és a legjutányosabb árák mellett:

Együttal tisztelettel értesitem a n. e. közönséget, hogy vállalatom részére üzlet-vezetőül sikerült Sillyei József urat meg-nyerni, ki ugy a külföldön, mint a fővá-rosban a legnagyobb gyárakban szerzett tapasztalatait, mely garanciát nyújt arra nézve, hogy a legmagasabb igényeknek is képes vagyok megfelelni.

A n. e. közönség becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel.

Minárik József

az intézet tulajdonos.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér

A HÍRES Darvas-féle Ezerjő bor, kapható: Kertész Miklós fűszer- és csemegeüzletében Csapó-u. 5.

NYAVALYATÖRÉS! Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotba szenved, kérjen iratott, ingyen és bérmentve kapható a szabad. hattyú gyógyszerár által. Majna-Frankfurt.

A KÖZVÁGÓHID MELLETT, 1200 □ öl új ültetési szőlő, négy szobás lakkal és melléképületekkel eladó. Értekezhetni Onossay, Nap-utca 4.

Államilag ólomzárolt lucerna és toheremag, eredeti északnémetországi vakarmagy repamagvak valamint vetemény- és virágmagvak legjobb minőségben napi áron kaphatók

Deusch Albert és Fia

magkereskedésében. Hatvan-utca 9-dik szám.

Kiadó kaszálló föld.

A Nagycserén egy 17 holdas kaszálló birtok, mindenféle gazdasági helyiségekkel. Őszi vetéssel — és egy hold finom 8 éve ültetett szőlővel, haszonbérbe azonnal kiadó.

Czím a kiadóhivatalban.

Tavaszi
minta gyűjteményünk
a legújabb

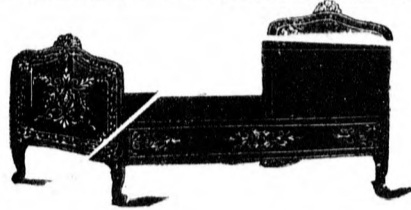
ruha-kosztüm és
blouz szöveteinkből

a n. é. közönség
rendelkezésére áll.

Bosznay J. és Társa

di atáruhaza

Debreczen, Kossuth-utca 5.

Méhészeti cizmek különlegességei. Kerti padok és vasbutorok; kertészeti szerszámok. Épület és bútortervek. Gasztró felszerelések. Gyermekkoscsik egyszerűtől a legdisebb kiállításban Fürdővadász és jégcsónokok legdisebbben beszerezhetők:

Tóth Gyula,

vagy nagykereskedő,

Piacz-utca 20 és 27. szám.

Tavaszi idényre.

Friss töltésű ásványvizek.
Asztali-, gyógy- és csemege-borok.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására, hozni, hogy a „GERÉBY FÜLÖP UTÓDAL” cég üzletét megvettem és azt törvényszékiileg bejegyezve,

Máyer Jenő

név alatt tovább vezetem.

Üzletemet a legmodernebbül rendeztem be s úgy

fűszer-, anyag- és festék-,

valamint csemege-osztályát, a legjobb minőségű, friss áruval szereltem fel,

Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy pontos és figyelmes kiszolgálás, jó minőségű árú és jutányos árak által, a nagyérdemű közönség bizalmát és pártfogását kiérdemeljem.

Számos megkeresést kér,

mély tisztelettel

MÁYER JENŐ,

előbb GERÉBY FÜLÖP UTÓDAL

Naponta friss, valódi prágai sódar, thea- és főző-vaj. Minden szombaton friss bécsi virstli.

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.

Eredeti csiraképes, ólmozott, luczerna, lóhere, répa, valamint konyhakerti és virágmagvak.

Linoleum és borostyán szobapadló mázok, parket viaszok, a legjutányosabban.